

Lier kommune
v/Thorgeir Bjerknes og Jonny Løe
Boks 205
3401 Lier

Oslo, 04.07.2017

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2015/1907

Saksbehandler:
Gunnhild Preus-Olsen

Regelverk knyttet til nedgravde oljetanker

Vi viser til brev fra planseksjonen i Lier kommune, datert 8. juni 2017. Kommunen ber her Miljødirektoratet om å klargjøre riktig forståelse av regelverket knyttet til praksisen med å fylle igjen og for øvrig la nedgravde oljetanker mindre enn 3,2 m³ (3 200 liter) ligge igjen i bakken etter bruk.

Lier kommune oppgir i brevet at de ikke har vedtatt lokalt virkeområde for forurensningsforskriften kap. 1.

Regelverk knyttet til nedgravde oljetanker

Både forurensningsloven og forurensningsforskriften kap. 1 gir føringer for håndtering av nedgravde oljetanker. Kommunen er gitt myndighet knyttet til slike tanker og forurensning fra disse, både gjennom forurensningsforskriften kap. 1 og i rundskriv T-5/98 (Kommunens myndighet og plikter etter forurensningsloven).

Kapittel 1 gjelder i utgangspunktet for nedgravde oljetanker med kapasitet til å oppbevare mer enn 3200 liter olje. Kommunen kan vedta at kapittel 1 også skal gjelde for tanker mindre enn 3200 liter. Kommunen fastsetter geografisk virkeområde for forskriften jf. forurensningsforskriften § 1-2 om virkeområde. Vedtak om geografisk virkeområde gjøres i lokal forskrift. Dette innebærer at forskriften først trer i kraft i den enkelte kommunen når kommunestyret har vedtatt en lokal forskrift som bestemmer det geografiske virkeområdet.

Selv om kommunen ikke har vedtatt noen lokal forskrift for kap. 1, er kommunen like fullt forurensningsmyndighet for nedgravde oljetanker. Dette følger av Rundskriv T-5/98 «Kommunens myndighet og plikter etter forurensningsloven. En veileder til kommunene.», punkt 2.1. Her fremkommer det at "Kommunen har tilsynsmyndighet og myndighet til å treffe enkeltvedtak vedrørende nedgravde oljetanker innen kommunen". Miljødirektoratets tolkning av dette rundskrivet, er at dette dekker nedgravde oljetanker i sin helhet - uavhengig av om tanken er større eller mindre enn 3200 liter, og uavhengig av om kommunen har vedtatt kap. 1. Kommunen er her gitt myndighet til å benytte forurensningslovens alminnelige håndhevingshjemler. Slik kan kommunen føre tilsyn jf. forurensningsloven § 50, gi pålegg i medhold av fl §§ 7 fjerde ledd, 49 og 51, samt benytte hjemlene i §§ 73 - 76 for gjennomføring.

Uavhengig av om kommunen har vedtatt virkeområde for forurensningsforskriften kapittel 1 eller ikke, vil tankeieren ha et selvstendig ansvar for at tankene er i forsvarlig stand og brukes på en slik måte at forurensning unngås. Dette følger av forurensningsloven § 7, om plikten til å unngå forurensning.

Igjenfylling av nedgravde oljetanker i kommuner uten lokal forskrift

Kap. 1 legger til grunn at nedgravde oljetanker som hovedregel skal graves opp, og at igjenfylling - med hensikt å la tankene bli liggende i grunnen - krever særskilt tillatelse fra kommunen. Kommuner som har fastsatt lokal forskrift av kap. 1 har dermed også myndighet til å avslå søknader om igjenfylling, og kreve at tanken i stedet må fjernes. Medvirkende årsaker til at forskriften i sin tid ble utformet slik, var bekymring for at eventuell grunnforurensning tilknyttet tanken ikke ville bli oppdaget når tanken ikke graves helt fram, samt at tankene ikke skulle bli tilstrekkelig tømt og rengjort før de ble fylt igjen. I tillegg har utilstrekkelig sikring av gjenfylte tanker bidratt til flere feilfyllinger og påfølgende forurensning av grunnen.

Kommuner uten lokal forskrift har ikke myndighet til å benytte seg av de særlige hjemlene i forurensningsforskriften kap. 1. Kommunen kan altså ikke ta stilling til søknader om å fylle igjen tankene etter forurensningsforskriften § 1-8. I stedet må de generelle håndhevingshjemlene i forurensningsloven benyttes, slik kommunene er gitt hjemmel til i Rundskriv T-5/98. Det betyr at tiltaket med å la tanken bli liggende, samt fylt igjen, må vurderes mot forurensningsloven § 7 - hvorvidt dette medfører fare for forurensning.

Faren for forurensning kan både knyttes til hvordan tiltaket gjennomføres (tømming, rengjøring, fyllmassene som brukes o.l.), samt faren at eventuell oljeforurensninger i grunnen under og rundt tanken ikke oppdages og blir liggende. Aktuelle momenter i en slik vurdering kan for eksempel være:

- Planlegges tiltaket gjennomført på en slik måte at risiko for søl og uhell minimeres?
- Kan fyllmassene som ønskes brukt medføre en forurensningsfare i seg selv?
- Er tanken av et materiale og/eller alder som tilsier stor risiko for at det allerede kan ha oppstått lekkasjer fra tanken? Foreligger det dokumentasjon fra tilstandskontroller?
- Kjennskap til eventuelle overfyllinger e.l.? Har tanken vært fylt på ofte?
- Ligger tanken i et område der eventuelle oljелеkkasjer vil medføre særlig stor skade (eventuelle sårbare resipienter, utnyttelse av grunnvann, truede arter, o.l.)?

Kommunen kan etterspørre denne informasjonen i forkant, eventuelt pålegge tiltakshaver å oppgi denne informasjonen jf. forurensningsloven § 49. Kommunen har også mulighet til å føre tilsyn ved de enkelte sakene, jf. § 50, men det er ikke gitt at tilsyn vil være nødvendig ved ethvert tilfelle. Dersom kommunen kommer til at tiltaket er i strid med § 7, har kommunen også myndighet til å pålegge tankeier å fjerne tanken i stedet (jf. § 7).

Fylkesmannen blir klageinstans på vedtak kommunen fatter i medhold av dette.

For øvrig vil tankeier og/eller grunneier - eventuelt aktører som påtar seg arbeid knyttet til tankene - selv være ansvarlig for eventuell forurensning som oppstår i forbindelse med dette. Også dette følger av § 7.

For øvrig

Forurensningslovens hjemler knyttet til avfall og førsøpling kommer ikke til anvendelse i slike saker. Dette som følge av at avfall i forurensningsloven er definert som "kasserte løse gjenstander (...)". Gjenstander som er knyttet til fast eiendom (slik som rørledninger o.l. regnes derfor ikke som avfall. Eventuelle pålegg om å grave opp oljetanker må derfor hjemles i forurensningsloven § 7.

Miljødirektoratet er klar over at det er mange uklarheter og utfordringer knyttet til håndtering av nedgravde oljetanker og regelverket rundt dette. Dette er en av flere grunner til at vi jobber med å revidere dette forskriftskapittelet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Thomas Hartnik
seksjonsleder

Gunnhild Preus-Olsen
rådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.